

השחיתות והחינוך

א. אמונים אנו על הבחירה החופשית המסורה לכל אדם להיכן יטה אורחותיו, נער בן שלש עשרה גזרה עליו התורה משפט 'בן סורר ומורה נידון על שם סופו' אין לו תקנה בחיים, מוכרח הוא בבגרותו ללסטם את הבריות, היתכן שכל כך ניטלה ממנו הבחירה. הלכותיו של בן סורר ומורה אף הם תמוהים ביותר, חיובו הוא רק כשיהיו אביו ואמו שווים בקול במראה ובקומה, רק כשאכילתו בשל רשות לא בשל מצוה, ויתרה מזו אף לא בשל עבירה. מה לכל זה ולסימני ההשחתה המוסרית. ועל כולנה, בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות, אלא דרוש וקבל שכר. מה לימוד יש ממצאות בלתי אפשרית של שחיתות הנידונת לכליה, ומה השכר הצפוי מכך.

ב. עד גיל שלש עשרה צעיר הוא הילד מלקבל על עצמו עול רוחני, החובה היחידה היא על הוריו שירגילוהו במה שיתחייב בו עם בגרותו. עם הגיעו לגיל בגרות והכנסתו הגופנית למציאות בעלת סיכונים של התמסרות לרע החושני, נכנסת בו הדעת המאפשרת לו לצלוח כל זאת ולהעמיד את תשוקותיו ורצונותיו בצד הרוחני, ובכך למלאות את חובתו בעולם. נמצא שראשית תקופת בגרותו עם הגעתו למצוות היא המשפיעה ביותר על הנהגתו, ותקופה זו מושתתת בעיקר על חינוך הוריו שהרי היא באה מיד אחר חינוכם הבלעדי.

ג. אכן, כשנראה אנו ילד היוצא מבית הוריו, מיד בצעדיו הראשונים, בהנהגה מושחתת ומסואבת, נתלה בצדק את הסירחון בחינוכם. רק אם נוכל לפטור את ההורים מכל אשמה בחינוכו של הילד ונדע שהם עשו את כל חלקם בהשלמתו, או אז נדע שטבעו מושחת ומסואב בעצם הרכבו ועל כן מיד כשהגיע לבחירה נטה לקצה ההשחתה. קולם מראם וקומתם של ההורים הם ההבדלים הכי עדינים בהשפעתם על נפש הילד, קודמים להם אחידות דעתם של ההורים בכל דרכי החינוך, אם אין ההורים שווים בחינוכם, אך טבעי שיכשלו בחינוך הילד הפושפע משניהם כאחד, ואין השחתתו מורה על טבע גרוע.

ד. כמו כן, אם מרדותו של הילד היא רק כנגד הוריו, דבר שהטבע האנושי הבסיסי דוחה, הרי זו השחתת טבעו מעצם ברייתו. אך אם יחד עם התנגדותו להוריו יש באכילתו משום עבירה, [דבר שבפשטות נראה חמור יותר], נאמר שהגורם לחטאו אינו השחתת טבעו אלא מרדנות גרידא, כיון שהשמיעה בקול ה' היא הבנת השכל ואינה יושר בסיסי של האדם כמו השמיעה בקול ההורים.

ה. ההבדל הגדול בין השחתת טבעו של אדם לכשלון חינוכו הוא באפשרות התיקון, איש ישראל שנוצר בהשחתת טבעו ובנטיה על טבעית לרוע אין לו תקנה, הוא נידון לכליה על שם סופו שילסטם את הבריות. אך לעומתו, מי שחינוך הוריו הכשילו בשעת מבחן ההתמודדות בין טוב לרע, בין חושניות לרוחניות, הרי עיקר טבעו הוא טוב וישנה הבחירה בכל עת, מכאן והילך חובתו לחנך את עצמו.

ו. בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות, כל נפש ישראל מיועדת לטוב מצד טבעה, וכשנחקר בשחיתות הכי גדולה נגלה כי מדובר בכשלים חינוכיים, אך לזה יש עתיד ותקווה בחינוך תמידי. דרוש, מהם הגורמים לחינוך קלוקל. דרוש, שלכל קלוקל יש גם תיקון כי עוד לא נמצא איש ישראל שיוכל לידון על שם סופו. וקבל שכר תוצאות דרישתך.

מעוניין לקבל מאמרים בסגנון זה? K0548541508@gmail.com

אשמח לקבל תגובות והארות. אשמח אם תעביר למתעניינים. מנחם קלמן.